

VAJA FRAPORT 2021 – PRAKTIČNA VAJA PREVERJANJA PRIPRAVLJENOSTI ODZIVA SIL ZA ZAŠČITO, REŠEVANJE IN POMOČ OB NESREČI ZRAKOPLOVA

Olga Andrejek¹

Povzetek

V skladu s Pravilnikom o vajah na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami se pripravljenost za posamezne nesreče na vajah na državni ravni preverja vsakih pet let. Praktična vaja preverjanja pripravljenosti na odziv ob letalski nesreči Fraport 2021 je potekala 25. septembra 2021 na Letališču Jožeta Pučnika Ljubljana in v prostorih Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana. To je bila prva praktična vaja, ki je bila izvedena v času, ko so v državi veljali epidemiološki ukrepi za omejevanje širjenja nalezljive bolezni covid-19 in so morali vsi udeleženci izpolnjevati veljavne razglašene pogoje ter ves čas vaje izvajati ukrepe za preprečevanje bolezni. Vaja je bila uspešno izvedena, vsi vadbenci so bili visoko motivirani in so pri opravljanju nalog pokazali ustrezno usposobljenost. Veliko število poškodovanih, ki jih je bilo treba skladno s scenarijem vaje oskrbeti na kraju nesreče ali jih prepeljati v nadaljnjo oskrbo, je pomenilo velik izziv za zdravstvo. Pridobljene izkušnje na vaji so pomembne za nadaljnje načrtovanje, organiziranje in delovanje zdravstva ob množičnih nesrečah. Pomembne izkušnje so pridobili tudi letalski gasilci, ki so poleg pogasitve požara in dekontaminacije nevarne snovi izvedli iznos poškodovanih iz letala oziroma od kraja poškodbe do sprejemnega mesta zdravstvene oskrbe. Skupna ugotovitev vseh sodelujočih na vaji je bila, da so bili cilji vaje doseženi in da bodo pridobljene izkušnje v pomoč za odziv ob resničnih nesrečah.

EXERCISE FRAPORT 2021 – PRACTICAL EXERCISE TO TEST THE PREPAREDNESS OF THE RESPONSE OF THE PROTECTION, RESCUE AND RELIEF FORCES IN THE EVENT OF AN AIRCRAFT ACCIDENT

Abstract

According to the Rules on Exercises in the Field of Protection against Natural and Other Disasters, preparedness for individual disasters should be tested in national exercises every five years. The Fraport 2021 practical exercise on aircraft accident preparedness took place on 25 September 2021, at Ljubljana Jože Pučnik Airport and at the premises of the Ljubljana University Medical Centre. This was the first practical exercise to be carried out at the time when epidemiological measures to limit the spread of the infectious disease Covid-19 were in force in Slovenia, and all the participants had to comply with the applicable declared conditions and implement disease prevention measures throughout the exercise. The exercise was conducted successfully; all the participants were highly motivated and demonstrated appropriate competence in the performance of the tasks. The large number of injured people who had to be treated at the scene or transported for further care according to the exercise scenario posed a major challenge for the healthcare sector. The lessons learned from the exercise are important for further planning, organization and operation of the healthcare sector in mass casualty situations. Important lessons were also learned by the airport firefighters who, in addition to extinguishing the fire and decontaminating the area from a hazardous substance, transported the injured from the aircraft or from the site of injury to the receiving point of medical care. The overall conclusion of all the participants in the exercise was that the objectives of the exercise had been achieved and that the lessons learned would be helpful in the response to real disasters.

¹ Ministrstvo za obrambo, Uprava RS za zaščito in reševanje, Vojkova cesta 61, Ljubljana, olga.andrejek@urszr.si

UVOD

Vaja Fraport 2021 je bila izvedena v soboto, 25. septembra 2021, kot enodnevna, napovedana in praktična vaja. Na njej so vadbenci preigrali organiziranost, pripravljenost in takojšnjo odzivnost reševalnih in

drugih služb ter enot za zaščito, reševanje in pomoč na letalsko nesrečo. Vaja Fraport 2021 je bila organizirana in izvedena v razmerah velike prisotnosti bolezni covid-19 v Sloveniji, zato sta bili organizacija in izvedba praktične vaje velik izziv za organizatorje, saj so pri izvedbi vaje morali zagotoviti upoštevanje vseh

ukrepov, ki so bili razglašeni za preprečevanje oziroma omejevanje širjenja nalezljive bolezni za skupno 314 udeležencev vaje. Vsi udeleženci vaje so morali na dan vaje izpolnjevati pogoje prebolel, cepljen ali testiran (PCT). Vaja je pomenila tudi kadrovski in organizacijski izziv, še posebej zdravstva, ki je moralo v razmerah veljavnih protikoronskih ukrepov zagotoviti nemoteno delo v bolnišnici in zagotoviti odziv na vaji.

Praktična vaja se je začela ob 9. uri na Letališču Jožeta Pučnika Ljubljana in končala ob 14.30 v Univerzitetnem kliničnem centru Ljubljana (v nadaljevanju UKC Ljubljana). Dogodki oziroma dejavnosti so sledile predvidenim ukrepom in nalogam zaščite in reševanja, ki so določeni v načrtih zaščite in reševanja ter načrtih dejavnosti na vseh ravneh načrtovanja (državna, občinska in obratna). V realnem času so se po prejemu informacije o nesreči letala izvedli aktiviranje enot, obveščanje pristojnih organov, gašenje požara, evakuacija potnikov iz letala in zagotovitev nujne medicinske pomoči poškodovanim na kraju nesreče. Druge dejavnosti, na primer prihod enot na kraj nesreče in prevozi poškodovanih, so bile prilagojene potrebam vaje. Prve analize po vaji so pokazale, da so bili cilji vaje doseženi, in ugotovitve vseh sodelujočih na vaji so potrdile pravilnost odločitve vodstva vaje, da se je vaja izvedla v slabih epidemioloških razmerah v državi in ob hkratni veliki obremenitvi zdravstva zaradi oskrbe obolelih zaradi bolezni covid-19.

SCENARIJ VAJE

Vaja je temeljila na verjetnem scenariju nesreče na mednarodnem Letališču Jožeta Pučnika Ljubljana. Predpostavka nesreče je bila, da potniško letalo zaradi težav med pristajanjem zdrsne z vzletno-pristajalne steze, zato se na letalu poškodujeta glavno podvozje in eden izmed letalskih motorjev, ki ga zajame požar. V okolico se vali velik oblak dima. Zaradi trka pride tudi do poškodb v tovornem delu letala, kjer se poškoduje nevarni tovor, in obstajata nevarnost izhajanja nevarne snovi ter nevarnost kontaminacije ljudi in okolice. V letalu je bilo ob nesreči 146 potnikov in **šest** članov posadke, skupaj 152 oseb. Po evakuaciji potnikov v letalu ostane deset težje poškodovanih potnikov.

PREDPOSTAVKE VAJE

- 25. septembra 2021 se je na letališču Jožeta Pučnika Ljubljana zgodila množična letalska nesreča. Znak za začetek vaje je informacija pristojnih služb na letališču, da se je zgodila letalska nesreča.
- Vsi vadbenci med vajo pripravijo vse dokumente (sklepe, zaprosila, obrazce, poročila, poizvedbe itn.), kot je predvideno v nesreči, in si jih med vajo izmenjujejo med seboj, dokumente, namenjene drugim organom, ki na vaji ne sodelujejo, pripravijo in arhivirajo.

Slika 1: Ukrepanje gasilcev na letališču (foto: B. Petrovič)

Figure 1: Response of firefighters at the airport (Photo: B. Petrovič)

- V realnem času se izvedejo aktiviranje enot, obveščanje pristojnih organov, gašenje požara, evakuacija potnikov iz letala in zagotovitev nujne medicinske pomoči poškodovanim na kraju nesreče. Na kraju nesreče se izvedejo triaža poškodovanih, nujna medicinska oskrba, priprava za prevoz in sprejem ter oskrba poškodovanih v UKC Ljubljana.
- Na vaji se ne preverjajo dejanski časi prihoda ekip na kraj nesreče. Vsi vadbenci se pred vajo zberejo na dogovorjenem mestu v bližini letališča, od tam se aktivirajo po vnaprej pripravljene časovnice vaje.
- Prevoz poškodovanih v UKC Ljubljana se izvede z reševalnimi vozili in avtobusi.
- Vsi udeleženci se na dan vaje opozorijo na dosledno upoštevanje zaščitnih ukrepov za omejitev širjenja epidemije covid-19, razkuževanja rok, nošenja mask in zagotavljanja varnostne razdalje. Zdravstvena obravnava se izvaja tako, da se možnost okužbe, kolikor je mogoče, zmanjša. Prav tako se vsi udeleženci seznanijo s pravili vstopa in vedenja na območju letališča, ki jih je pripravila pristojna služba na Letališču Jožeta Pučnika Ljubljana.
- Vaja je zaprta za javnost, snemanje dejavnosti na vaji zagotovi Uprava RS za zaščito in reševanje, ki posnetke takoj po vaji posreduje zainteresiranim novinarjem.
- Takoj po končani vaji prve informacije o doseženih ciljnih vaje v izjavi za javnost posredujejo vodja vaje ter člana vodstva vaje iz UKC Ljubljana in Fraporta Slovenija, d. o. o.
- preveriti pripravljenost, usklajenost delovanja in odzivanja zdravstva ob letalski nesreči večjega obsega (opravljanje nalog na kraju nesreče, organizacija prevozov in sprejem poškodovanih v Univerzitetni klinični center Ljubljana);
- preveriti takojšen odziv pristojnih organov in služb v skladu z rešitvami v načrtih zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova;
- preveriti odziv pristojnih služb na Letališču Jožeta Pučnika Ljubljana.

Vsak udeleženec je plačal lastne stroške vaje, Uprava RS za zaščito in reševanje pa je plačala stroške prehrane in prevozov poškodovancev v UKC Ljubljana z avtobusi.

SODELUJOČI NA VAJI

Na vaji je sodelovalo 128 vadbencev in 186 drugih udeležencev vaje, skupaj 314.

Vajo je pripravila skupina za pripravo načrta vaje, v kateri so sodelovali predstavniki vadbencev, ministrstev in ocenjevalcev vaje.

Vajo je vodilo vodstvo vaje, ki je bilo odgovorno tudi za spremljanje priprav vaje, obveščanje javnosti in analiziranje vaje. Vodja vaje je bil predstavnik Uprave RS za zaščito in reševanje, Leon Behin, člani pa so bili predstavniki vadbencev in ministrstev.

Natančnejši podatki o sodelujočih na vaji so prikazani v preglednici 1.

NAMEN IN CILJI VAJE

Vaja je bila organizirana, da bi se preverili ustreznost in usklajenost rešitev v načrtih za zaščito in reševanje ob nesreči zrakoplova na mednarodnem letališču Jožeta Pučnika na vseh ravneh načrtovanja, glede na scenarij nesreče, s poudarkom na preverjanju odziva pristojnih služb na letalsko nesrečo na letališču takoj oziroma v prvi uri po nesreči.

Cilji vaje so bili:

- ugotoviti pomanjkljivosti, neskladja ter nedorečenosti v načrtih zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova glede na scenarij nesreče;
- preizkusiti vodenje dejavnosti zaščite, reševanja in pomoči;
- preveriti izvajanje dejavnosti aktiviranja in obveščanja ob letalski nesreči glede na scenarij;
- praktično preizkusiti izvajanje ukrepov in nalog zaščite, reševanja in pomoči glede na scenarij nesreče;

POTEK VAJE

Vaja je na Letališču Jožeta Pučnika Ljubljana potekala na ploščadi splošnega letalstva in v prostorih Letalske akademije. Začela se je 25. septembra 2021 ob 10. uri, ko je Kontrola zračnega prometa Slovenija, d. o. o., sprožila začetek vaje s sireno, ki se aktivira ob letalski nesreči. Gasilsko reševalna služba družbe Fraport Slovenija, d. o. o., je izvozila s poveljniškim vozilom z dvema letališkima voziloma in kombiniranim gasilskim vozilom na ploščad splošnega letalstva. Operater v Varnostno operativnem centru je sprožil obveščanje za tako imenovani »crash alarm« oziroma alarm za trčenje. V skladu s shemo obveščanja je obvestil tudi ReCO Kranj, ki je obveščal naprej v skladu z regijskimi načrti za obveščanje.

Zap. št.	Vadbenci in drugi sodelujoči pri pripravi in izvedbi vaje	Število
1.	poveljnik Civilne zaščite za Gorenjsko	1
2.	Štab Civilne zaščite za Gorenjsko v operativni sestavi (po odločitvi poveljnika Civilne zaščite za Gorenjsko)	4
3.	Ministrstvo za notranje zadeve, Generalna policijska uprava Policijska uprava Kranj Policijska uprava Ljubljana	10 2
4.	Ministrstvo za obrambo, Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje ter izpostava Kranj	1
5.	Osnovno zdravstvo Gorenjske	32
6.	Ocenjevalca prehospital	2
7.	Gasilska zveza Gorenjske Prostovoljno gasilsko društvo Cerklje Prostovoljno gasilsko društvo Zgornji Brnik	10 7
8.	Kontrola zračnega prometa Slovenije, d. o. o.	1
9.	Fraport Slovenija, d. o. o. Gasilsko reševalna služba Fraport Slovenija Vodja prometa Varnostno operativni center Enota za logistično podporo Služba za nadzor letališča Center za koordinacijo prometa Pogodbena varnostna služba, Aktiva varovanje	24
10.	Gasilsko reševalna služba Kranj	10
11.	Univerzitetni klinični center Ljubljana	22
Drugi sodelujoči		
12.	Usmerjevalci vaje – UKC	8
13.	Ocenjevalci hospital	2
14.	Ocenjevalci zdravstvo	2
15.	Ocenjevalci Inšpektorata Republike Slovenije za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami	2
16.	Ocenjevalci gasilstvo	1
17.	Ocenjevalci Policija	1
18.	Imitatorji	120
19.	Maskerji	10
20.	Snemalci	1
21.	Opazovalci	20
22.	Vodstvo vaje in skupina za pripravo načrta vaje	19
SKUPAJ		314

Preglednica 1: Podatki o sodelujočih na vaji (Vir: Poročilo o vaji državnega pomena Vaja Fraport 2021, Uprava RS za zaščito in reševanje, 22. 11. 2021)

Table 1: Data on the participants in the exercise (Source: Report on the Exercise of National Importance "Exercise Fraport 2021", Administration of the Republic of Slovenia for Civil Protection and Disaster Relief, 22 November 2021)

Gasilsko reševalna služba je vzpostavila mobilno poveljniško mesto in začela gasiti požar in reševati ljudi. Vodja prometa je zahteval aktivacijo kanala 7, ki je namenjen za komuniciranje letaliških služb v izrednih situacijah. Operater Varnostno obveščevalnega centra je obvestil letališke službe, da je omenjeni kanal aktiviran. Nadzornik površin letališča in varnostna služba sta zagotovila usmerjanje in spremstvo vozil nujne medicinske pomoči do kraja nesreče.

Evakuacijo poškodovancev, ki sami niso mogli zapustiti letala, so izvedli gasilci.

Službe nujne medicinske pomoči so opravljale naloge reševanja, priprave mesta za zdravstveno oskrbo, oskrbo ponesrečencev in njihov prevoz v Univerzitetni klinični center Ljubljana. Iz sistema nujne medicinske pomoči sta prvi na kraj dogodka prispele reševalni vozili letališča z zdravnikom, ki so zgolj

Slika 2: Dekontaminacija interventnega osebja (foto: B. Petrovič)

Figure 2: Decontamination of response staff (Photo: B. Petrovič)

simulirali dejavnosti začetnih ukrepov nujne medicinske pomoči v realni situaciji, saj zaradi neprekinjenega obratovanja letališča na vaji niso dejavno sodelovali. Deset minut po nesreči je prispela prva ekipa nujne medicinske pomoči iz regije. Slednja je prevzela vodenje in organizacijo nujne medicinske pomoči. Na kraju nesreče (prehospital) je sodelovalo devet ekip z devetimi vozili. Za izvajanje zdravstvene oskrbe je bila deloma uporabljena tudi infrastruktura letališča (šotori), sodelovala pa sta tudi dispečerski center Zdravstvenega doma Kranj in Dispečerski center zdravstva v Ljubljani.

Po zdravstveni oskrbi na terenu so bili poškodovani transportirani v bolnišnico z reševalnimi vozili, ki so transportirala predvsem težje »poškodovancev«, in dvema avtobusoma za transport lažjih »poškodovancev«. Dokončna oskrba vseh »poškodovancev« je potekala v »hospitalu« v Univerzitetnem kliničnem centru Ljubljana, ki je bil edina bolnišnica, vključena v vajo, in v kateri so izvajali dejavnosti skladno z bolnišničnim načrtom za izredne dogodke.

Štab Civilne zaščite za Gorenjsko skupaj s poveljnikom se je na dan vaje sestel v operativni sestavi in se preizkusil v delovanju na terenu. Pregledali so regijski načrt ob nesreči zrakoplova s prilogami in dodatki k načrtu, praktično vzpostavili del tehnike za spremljanje radijskih zvez in vzpostavili mobilni prenos podatkov s strežnikov Uprave RS za zaščito in reševanje, ki so jim bili v pomoč pri pisanju delovodnika in spremljanju pomembnih spletnih strani, povezanih z nesrečo,

vremenom, prevzemom podatkov s strežnikov in projekcijo podatkov. Dejavnost na vaji je bila, čeprav niso vplivali na potek vaje, dobrodošla, saj so se seznanili z nalogami in načinom dela v primeru nesreče.

Vajo so spremljali in ocenjevali ocenjevalci z Inšpektorata Republike Slovenije za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, Ministrstva za zdravje, iz Slovenskega zdravniškega društva, z Generalne policijske uprave in Gasilske zveze Gorenjske po programu, ki ga je pripravil Inšpektorat Republike Slovenije za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami. Skupaj je vajo ocenjevalo osem ocenjevalcev, ki so ocenjevali:

- aktiviranje sil za zaščito, reševanje in pomoč,
- dejavnosti in delovanje gasilskih enot ob nesreči zrakoplova,
- aktiviranje policijskih sil in vodenje intervencije ob nesreči zrakoplova,
- vzpostavitev primarne in sekundarne triaže na prizorišču nesreče,
- preverjanje triažnih postopkov in organizacijo dela v UKC Ljubljana,
- komuniciranje in sodelovanje med posameznimi silami zaščite, reševanja in pomoči. Skupno je bila vaja ocenjena z oceno dobro.

Vaja se je na območju letališča končala ob 12. uri, v UKC Ljubljana pa malo po 14. uri. Tam je bila izvedena tudi prva analiza vaje in seznanitev javnosti s prvimi ugotovitvami po vaji.

OBVEŠČANJE JAVNOSTI

V pripravah na vajo je bila potrebna pozornost, namenjena obveščanju javnosti. Dva dni pred vajo so odgovorni za obveščanje javnosti v UKC Ljubljana, Fraportu Slovenija, d. o. o., in na Upravi Republike Slovenije za zaščito in reševanje prek spletnih strani in družbenih omrežij obvestili javnost o osnovnih informacijah o pripravah in načrtovanem poteku vaje.

Vaja je bila zaprta za javnost, snemalec Ministrstva za obrambo je posnel dejavnosti na vaji, posnetki so bili posredovani zainteresiranim novinarjem.

Takoj po končani vaji so prve informacije o doseženih ciljih vaje v izjavi za javnost posredovali vodja vaje ter člana vodstva vaje iz UKC Ljubljana in Fraporta Slovenija.

NAJPOMEMBNEJŠE UGOTOVITVE

Dokumenti za vajo niso bili pripravljani v predvidenih rokih, delno tudi zaradi epidemioloških razmer in pozno so bile sprejete odločitve vodstva vaje, da se vaja izvede. Ne glede na zamudo so bili vsi dokumenti pripravljani ter s cilji in nalogami na vaji seznanjeni vsi sodelujoči na vaji.

Sodelovanje na vaji je odpovedalo kabinsko osebje na letališču, zato predvidena evakuacija potnikov iz letala ni bila izvedena tako, kot bi bilo v pravi nesreči, prav tako se na vaji niso preverjale druge naloge, ki jih ima letališče ob nesreči zrakoplova.

Aktiviranje sil za zaščito, reševanje in pomoč je potekalo v skladu z načrti zaščite in reševanja in načrti dejavnosti v primeru nesreče zrakoplova. Komunikacija med vadbenci je potekala po sistemu zvez ZARE. Policija je uporabljala svoj sistem zvez TETRA. Za komuniciranje z vodji intervencije je bila zagotovljena kompatibilna zveza.

Javnost je bila o vaji ustrezno obveščena. Odločitev, da vajo posname snemalec Ministrstva za obrambo, ki potem posnetke posreduje novinarjem, je bila ustrezna. Prav tako je bil ustrezen odziv novinarjev ob sklenitvi vaje, ko so pristojni predstavili prve odzive in analize vaje.

Poveljnik in Štab Civilne zaščite za Gorenjsko sta ne glede na to, da nista bila vadbena, izvedla razpravo o svojih nalogah ob letalski nesreči in si ogledala

prizorišče vaje ter tako pridobila izkušnje za boljše ukrepanje ob letalski nesreči.

Vaja je pokazala specifične gasilskega posredovanja ob hujši letalski nesreči, kjer je v kritičnem času omejeno število gasilcev. Največji izziv je bil iznos poškodovancev z nevarnega območja. Pokazalo se je, da je bilo število gasilcev, ki so bili odgovorni za prenos poškodovancev, kljub kratki poti med krajem nesreče in triažo, premajhno. Gasilci, ki so izvajali prenos, so bili zelo obremenjeni, poleg tega nekateri niso bili veščini pravilnega prenosa poškodovancev na nosilih. Prav tako se je pokazalo, da je ob tako velikem številu poškodovancev ena prikolica za reševanje ob množičnih nesrečah premalo.

Pomanjkljivosti so se pokazale tudi pri vodenju intervencije. Vodja policijske intervencije ni imel zagotovljenih pogojev za delo, vodja intervencije nujne medicinske pomoči pa je bil preobremenjen s strokovnim delom.

Težave na terenu so bile zaradi transporta iz primarne na sekundarno triažo, kar je povzročilo mešanje triažiranih in netriažiranih poškodovancev v zelenem sektorju. Težave ob sprejemu v bolnišnico je predstavljal vpis bolnikov v bolnišnični informacijski sistem, kar je zaviralo zdravstveno oskrbo bolnikov.

V dispečerskem centru zdravstva so ugotovili, da nekatere bolnišnice še vedno nimajo urejenih informacijskih poti in posledično ni bilo mogoče dobiti ustreznih informacij o njihovih kapacitetah.

Pri urejanju prometa – usmerjanju in dostopu intervencijskih vozil za zaščito, reševanje in pomoč v Univerzitetni klinični center Ljubljana je bilo ugotovljeno, da so reševalna vozila do njega dostopala po različnih poteh, ker koridor za dostop ni bil vnaprej določen.

PREDLOGI ZA IZBOLJŠANJE PRIPRAVLJENOSTI NA NESREČO ZRAKOPLOVA

Pri organizaciji prihodnjih praktičnih vaj je treba nujno vključiti preverjanje opravljanja nalog, ki so tesno povezane z nesrečo zrakoplova in so navedene v načrtu zaščite in reševanja, vendar niso neposredno povezane z reševanjem, so pa nujne za nadaljnje delo drugih enot – na primer pridobivanje podatkov o zrakoplovu, potnikih in posadki, identifikacija žrtev,

preverjanje upoštevanja navodila za zavarovanje dokazov ob nesreči, začetek preiskovanja nesreče itn.

Pristojne službe preverijo razpolaganje z ustreznimi sredstvi (vrečami) za odlaganje nevarnih bioloških odpadkov na kraju letalske nesreče, pridobivanje podatkov o nevarni snovi na krovu zrakoplova in sodelovanje s Službo za odnose z javnostmi na Ministrstvu za infrastrukturo.

Izboljšati je treba sistem vodenja velikih intervencij in zagotoviti učinkovit način komuniciranja. Prav tako je treba zagotoviti jasno označitev posameznih vodij intervencijskih enot in zadostno število pomočnikov oziroma njihovih namestnikov glede na velikost nesreče ter učinkovito delovanje zvez oziroma načinov komuniciranja. Za zagotovitev učinkovitega vodenja je treba pripraviti programe usposabljanja in izvesti usposabljanja za vodje iz različnih služb, ki intervirajo ob nesrečah. Ob nesrečah, ob katerih je lahko večje število oseb lažje poškodovanih, je treba zagotoviti stalen nadzor nad njihovim gibanjem.

Za izboljšanje pripravljenosti zdravstva je treba za nemoteno izvajanje triaže na kraju nesreče z velikim številom poškodovanih načrtovati pomoč zdravstvu pri transportu iz primarne v sekundarno triažo na lokaciji dogodka ter lasten komunikacijski kanal za administrativno podporo v bolnišnici in posodobiti

Načrt za urejanje prometa in zagotavljanje javnega reda v širši okolici UKC Ljubljana zaradi hitrejšega in varnejšega dostopanja do zdravstvenih ustanov ob večjih nesrečah.

Prav tako bi bilo nujno uvesti informacijski sistem, ki bi bil ob izrednem dogodku lahko uporaben tudi za gasilce in policijo in bi omogočil preslikavo podatkov tudi v bolnišnični informacijski sistem in bi imel na voljo tudi zajem s pomočjo QR kode.

SKLEPNE MISLI

Po končani vaji so bile izvedene delne in končna analiza in pripravljeno je bilo poročilo o vaji, s katerim so bili seznanjeni vsi sodelujoči na vaji.

Skupna ugotovitev je, da so bili cilji vaje uresničeni in da je organizacija vaje v razmerah bolezni covid-19 pomenila velik organizacijski izziv za organizatorje kot tudi za vse sodelujoče na vaji. Z doslednim upoštevanjem veljavnih ukrepov ni prišlo do prenosa virusa, zdravstvo pa je na vaji imelo možnost preizkusiti organiziranost in delovanje v razmerah prisotnosti nalezljive bolezni ob izvajanju ukrepov preprečevanja širjenja in zagotavljanja nujne medicinske pomoči in oskrbe poškodovancev ob množičnih nesrečah.

Slika 3: Prihod vozil NMP v UKC Ljubljana (foto: B. Petrovič)

Figure 3: Arrival of emergency medical assistance vehicles at Ljubljana University Medical Centre (Photo: B. Petrovič)

Slika 4: Sprejem poškodovanih v UKC Ljubljana (foto: B. Petrovič)

Figure 4: Receiving the injured in Ljubljana University Medical Centre (Photo: B. Petrovič)

Ugotovljene pomanjkljivosti bodo prenesene v načrte zaščite in reševanja na vseh ravneh načrtovanja v delih, ki se nanašajo na organizacijo zaščite in reševanja na kraju nesreče, zavarovanja kraja nesreče, vodenja ter zagotovitve potrebnih sil in sredstev za izvajanje načrtov. Ugotovljene pomanjkljivosti je treba vnesti tudi v programe usposabljanja reševalcev za opravljanje načrtovanih nalog in v izpolnitev standardnih operativnih postopkov ukrepanja ob množičnih nesrečah.

Vaje preverjanja pripravljenosti ob množičnih nesrečah vedno pomenijo poseben izziv za reševalce, saj se pod pritiskom časovne omejitve srečujejo z obsežnejšimi posledicami nesreče, večjim številom poškodovanih in velikim številom pripadnikov različnih reševalnih služb na kraju nesreče, ker pomenijo velik približek realnim situacijam ob množičnih nesrečah. Vse to zahteva poseben pristop in dobro vodenje in organiziranost na kraju nesreče. Tudi ta vaja je pokazala, da je za vse reševalne sestave in vodje intervencij reševanje na tovrstnih vajah velik izziv.

Viri in literatura

1. Pravilnik o vajah na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, Uradni list RS, št. 51/06.
2. Načrt za izvedbo vaje državnega pomena Vaja Fraport 2021, Uprava RS za zaščito in reševanje, 20. 9. 2021.
3. Poročilo o vaji državnega pomena Vaja Fraport 2021, Uprava RS za zaščito in reševanje, 22. 11. 2021.
4. Skupno poročilo o ocenjevanju vaje državnega pomena Vaja Fraport 2021, 20. 10. 2021.